

ไต่วาที่น้องใหม่ ชิงโล่อธิการบดี

สุภารักษ์ เมินกระโทก* รัชยกานต์ สิ้นปรุ

ชัยสิทธิ์ เปล่งวุฒิไกร จักรี รังคะวัต

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี e-mail: srisui@sut.ac.th*

บทคัดย่อ

การไต่วาที่ เป็นการโต้คารมในญัตติที่กำหนดมีฝ่ายค้านและฝ่ายเสนอ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ได้เห็นประโยชน์ของการไต่วาที่ จึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการประชาสัมพันธ์บริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวก ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา โดยการกำหนดญัตติที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด เป็นการให้นักศึกษา อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมดังกล่าว โดยบรรณารักษ์ทำหน้าที่สนับสนุน อำนวยความสะดวก จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์เป็นอย่างดีและเป็นการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ใช้บริการและบุคลากรของห้องสมุด

คำสำคัญ : การไต่วาที่, ห้องสมุด – การประชาสัมพันธ์, ห้องสมุด – กิจกรรม

บทนำ

การไต่วาที่ หมายถึง การแสดงคารมโต้กันในญัตติมีฝ่ายค้านและฝ่ายเสนอ (วิทย์ เทียงบุรณธรรม, 2535: 558) เป็นการเสนอเหตุผลหรือแนวความคิดของตนเอง เป็นการหักล้างเหตุผลหรือแนวความคิดของฝ่ายตรงข้ามเป็นการพูดที่ต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบอย่างมาก มีท่าทางประกอบมากเป็นพิเศษ ผู้พูดต้องมีความพร้อมอย่างมาก เพราะต้องเตรียมคำพูดให้สุภาพ แหลคมและกระชับ เป็นการพูดที่เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้ไต่วาที่และผู้ฟัง คือ เกิดความเข้าใจในหลักการ เหตุผล หรือแนวคิดได้เรียนรู้วิธีแสดงเหตุผลแบบต่าง ๆ มีโอกาสเรียนรู้การใช้ถ้อยคำสำนวนรู้จักพิจารณาเหตุผลเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยรอบรู้ในหลักวิชาได้ฝึกใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาถ้าแสดงออกอย่างถูกต้องได้ฝึกมารยาทการเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดีรวมทั้งรู้วิธีการเสนอแนวคิดของตนไปยังบุคคลอื่น สำหรับประโยชน์ต่อผู้ฟัง ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาหรือหัวข้อญัตติในการไต่วาที่ มีเหตุผลหรือแนวคิด ได้เรียนรู้วิธีแสดงเหตุผลแบบต่าง ๆ จากผู้ไต่วาที่ เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ มีโอกาสเรียนรู้การใช้ถ้อยคำสำนวนมากขึ้น รู้จักพิจารณาเหตุผล เสริมสร้างระบอบประชาธิปไตย ส่วนประโยชน์ต่อผู้ไต่วาที่นั้นจะทำให้รอบรู้ในหลักวิชาการในญัตติที่กำหนด เกิดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการนำเสนอหรือคัดค้านอย่างมีเหตุมีผล ทำให้มีทักษะการค้นหาค้นหาสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น เกิดการปรับปรุงแนวความคิดให้ลึกซึ้งมากขึ้น เกิดความชำนาญในการพูด รอบรู้ในหลักวิชา ได้ฝึกใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา ถ้าแสดงออกอย่างถูกต้อง ได้ฝึกมารยาทการเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี รู้วิธีการเสนอแนวคิดของตนไปยังบุคคลอื่น ในการไต่วาที่มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ญัตติ ผู้ดำเนินรายการในการโต้วาที ผู้โต้วาที กรรมการ และผู้ฟัง สำหรับญัตติ หรือหัวข้อเรื่องที่ใช้ในการโต้วาทีเป็นการเสนอความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในเรื่องเดียวกัน การเลือกญัตติควรเป็นญัตติที่คนทั่วไปสนใจ มีประโยชน์ต่อผู้โต้วาทีและคนฟัง เป็นญัตติที่ทั้งสองฝ่ายสามารถหาเหตุผลมาหักล้างกันได้ไม่เป็นภัยต่อสังคม

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในฐานะห้องสมุดเพียงแห่งเดียวของมหาวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาได้จัดเตรียมไว้ โดยเฉพาะนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ นักศึกษาใหม่ได้รู้จักบริการ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าว จึงเห็นควรดำเนินกิจกรรม “โต้วาทีน้องใหม่ ชิงโล่อธิการบดี” ต่อเนื่องเป็นประจำปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 โดยการกำหนดญัตติในการโต้วาทีที่เกี่ยวข้องกับด้านห้องสมุดหรือศูนย์บรรณสารฯ เช่น ญัตติการพูดดีกว่าการเขียน ท่องอินเทอร์เน็ตดีกว่าท่องห้องสมุด (ศูนย์บรรณสารฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี) ญัตติใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ ฟรี ดีกว่าจ่ายค่าบัตร ญัตติอ่านหนังสือหรือจะสู้อีBookเป็นต้น กิจกรรมดังกล่าว ประกอบด้วยผู้โต้วาทีซึ่งได้แก่ นักศึกษา และผู้ฟังหรือกองเชียร์ ได้แก่ นักศึกษา ดังนั้น การโต้วาที จึงเป็นการแนะนำบริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดไว้ โดยนักศึกษาและให้นักศึกษาด้วยกันได้รับฟังบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว จึงถือได้ว่ากิจกรรมโต้วาทีน้องใหม่นี้ เป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการทั้งนักศึกษา อาจารย์ประจำสำนักวิชา/คณะ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ช่วยทำให้การดำเนินกิจกรรมของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ นอกจากนี้ นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ความสามัคคีและสร้างโอกาสให้นักศึกษาใหม่ได้เข้ามาเรียนรู้ และใช้บริการต่างๆ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้จัดเตรียมไว้
2. เพื่อให้ นักศึกษาใหม่ได้แสดงความสามารถและพัฒนาทักษะการพูดผ่านการเรียนรู้และใช้บริการต่างๆ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
3. เพื่อสร้างความสามัคคีในกลุ่มนักศึกษาใหม่

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ขออนุมัติโครงการและขออนุมัติค่าใช้จ่ายจากงบประมาณที่ตั้งไว้
2. ขออนุญาตสลักนามอธิการบดีบนถ้วยรางวัลชนะเลิศการแข่งขันโต้วาที
3. กำหนดญัตติ กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม วัน เวลา และสถานที่แข่งขัน
4. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และกรรมการตัดสิน

5. เชิญชวนสำนักวิชาส่งนักศึกษาใหม่เข้าร่วมกิจกรรม สำนักวิชาละไม่เกิน 2 ทีม
6. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านเว็บไซต์ โปสเตอร์ ป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ email facebook
7. บันทึกเชิญกรรมการตัดสิน
8. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ : ภาคการศึกษาที่ 1 ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม ของทุกปี
9. ดำเนินกิจกรรม
10. ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการและรายละเอียดหลักเกณฑ์การแข่งขัน

ผู้ดำเนินรายการจะเป็นผู้กล่าวแนะนำการโต้วาที ประกาศยุติ ระเบียบการโต้วาทีและแนะนำผู้โต้วาทีทั้งฝ่ายเสนอ ฝ่ายค้าน เกณฑ์การตัดสินและการให้คะแนน รวมถึงคณะกรรมการผู้ให้คะแนนให้ผู้ฟังรู้จักจากนั้นผู้ดำเนินการโต้วาทีจะเชิญผู้โต้วาทีขึ้นพูดทีละคนตามลำดับ โดยหัวหน้าฝ่ายเสนอจะเป็นผู้พูดก่อน คนต่อมาคือหัวหน้าฝ่ายค้าน หลังจากนั้นจะเป็นผู้สนับสนุนฝ่ายเสนอและผู้สนับสนุนฝ่ายค้านตามลำดับ

1. การแข่งขันแบ่งเป็น 2 รอบ

รอบที่ 1 ผู้เข้าแข่งขันทุกทีม รายงานตัวพร้อมจับฉลากคู่แข่งขัน ในยุติติ ใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ ฟรี ดีกว่าจ่ายตั้งค์

รอบที่ 2 ทีมชนะที่ 1, 2 และ 3 จากรอบที่ 1 แข่งขันประเภทพบกันหมดทุกทีมพร้อมจับฉลากยุติติการแข่งขันในการโต้วาที ประกอบด้วย ยุติติห้องอินเทอร์เน็ตดีกว่าห้องห้องสมุด (ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ยุติติอ่านหนังสือหรือจะสู้ eBook ฯลฯ (ในการศึกษาข้อมูลให้ยึดบริบทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)

2. เวลา กำหนดให้แต่ละทีมบริหารเวลาภายในเวลา 11 นาที

- 1) หัวหน้าทีมพูดในช่วงเวลา 4 นาที
- 2) ลูกทีม / ผู้สนับสนุนพูดคนละ 3 นาที
- 3) หัวหน้าทีมพูดสรุปไม่เกิน 4 นาที

3. สถานที่ทำการแข่งขันณ ห้องบรรณสารสาธิต อาคารบรรณสาร ชั้น 4

4. เกณฑ์การให้คะแนน 100 คะแนน

- 1) พูดตามประเด็น 20 คะแนน

- 2) เสนอเหตุผลข้อเท็จจริงอ้างอิงได้เหมาะสมถูกต้อง 20 คะแนน
- 3) หักล้างข้อเสนองของฝ่ายตรงข้ามได้ชัดเจน 15 คะแนน
- 4) ลีลา น้ำเสียง ท่าทาง 15 คะแนน
- 5) วิธีการพูด โนมน์ น้าว 15 คะแนน
- 6) การแปรญัตติ 5 คะแนน
- 7) มารยาทในการพูด 5 คะแนน
- 8) ตรงตามเวลาที่กำหนด 5 คะแนน

5.เกณฑ์การตัดสินและรางวัล

- 1) ทีมที่มีคะแนนสูงสุด ได้รับรางวัลชนะเลิศโล่จากอธิการบดี ทุนการศึกษา 3,000 บาทพร้อมเกียรติบัตร
- 2) ทีมที่มีคะแนนรอง ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ทุนการศึกษา 2,000 บาทพร้อมเกียรติบัตร
- 3) ทีมที่มีคะแนนรองอันดับสอง ได้รับรางวัลชมเชย ทุนการศึกษา 1,000 บาทพร้อมเกียรติบัตร
- 4) รางวัลกองเชียร์ดีเด่นได้รับของที่ระลึกและของรางวัล จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

6. คณะกรรมการการแข่งขัน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

- 1) ดร.นฤมล รักษาสุข รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัยและอาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (สารสนเทศศึกษา)
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หนึ่งทัย ขอผลกลาง อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (นิเทศศาสตร์)
- 3) นางสุภารักษ์ เมินกระโทก บรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

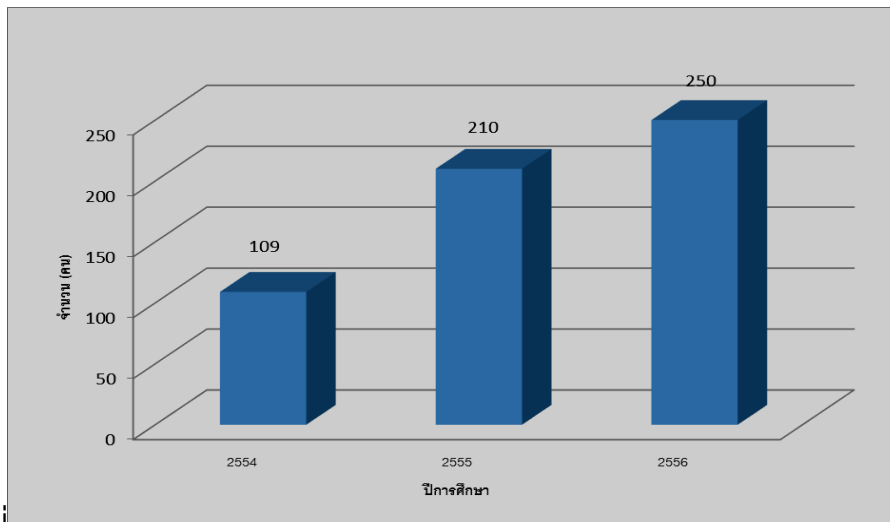
ผลการดำเนินการและการประเมินผล

ฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้ดำเนินกิจกรรม โต้ว่าที่น้องใหม่ ซึ่งโล่อธิการบดี ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2554 และจัดต่อเนื่องมาทุกปีนับจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2556) เป็นปีที่ 3 พบว่ามีนักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นทุกปี รายละเอียดดังตารางที่ 1 และกราฟที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมโต้วาทีน้องใหม่

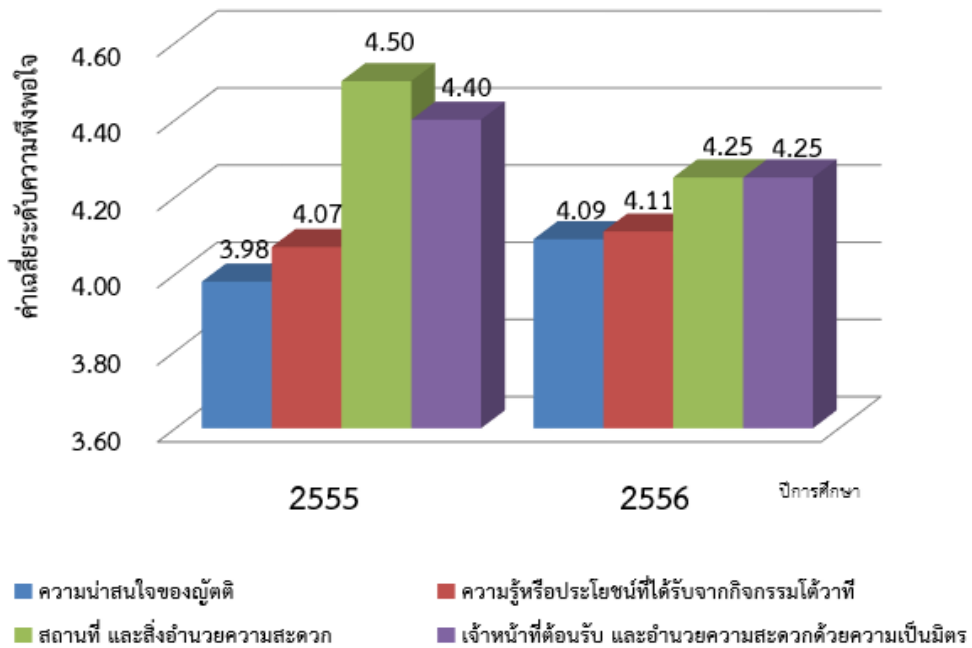
ที่	กิจกรรม	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม		
		2554	2555	2556
1	ทีมที่เข้าแข่งขันโต้วาทีน้องใหม่	4	5	8
2	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมโต้วาทีน้องใหม่	109	210	250

กราฟที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมโต้วาทีน้องใหม่

ใหม่ จากผลประเมินการดำเนินกิจกรรมโต้วาที พบว่าโดยภาพรวมนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโต้วาทีน้องใหม่ ซึ่งโล่อิการบดี ในระดับมาก-มากที่สุด

กราฟที่ 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมโต้วาทีน้องใหม่ ปี 2555 และ 2556

ประโยชน์และคุณค่าต่อการนำไปปรับใช้ในงานห้องสมุด

1. ได้ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้กับนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นนักศึกษาใหม่ จึงอาจไม่รู้จักระบบบริการต่างๆ ของห้องสมุด ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก การจัดกิจกรรมไต่वाที่ จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ นักศึกษาใหม่เหล่านี้ได้รู้จักบริการต่างๆ ของห้องสมุด ได้มาสัมผัสห้องสมุด เพราะสถานที่การจัดกิจกรรมไต่वाที่จัดที่ อาคารบรรณสาร หรือห้องสมุดจากผลการวิจัยของ ประภาวดี สืบสนธิ์และคณะ (2547) พบว่าผู้ใช้บริการไม่ใช้ บริการนั้น ๆ เนื่องจากไม่ทราบว่าห้องสมุดมีบริการดังกล่าว

2. เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดอีกวิธีหนึ่งที่บรรณารักษ์ไม่ต้องไปแนะนำผู้ใช้บริการด้วยตนเอง แต่ บรรณารักษ์ทำหน้าที่ในการจัดเตรียม สนับสนุน จัดหาวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยให้นักศึกษา ด้วยกันเป็นคนบอกกันเอง ซึ่งจากงานวิจัยของ ประภาวดี สืบสนธิ์ และคณะ (2547) พบว่านักศึกษาเรียนรู้วิธีใช้ ห้องสมุด หรือ รู้จักบริการต่างๆ ของห้องสมุด จากเพื่อนเป็นอันดับแรก

3. สร้างความสามัคคีในกลุ่มนักศึกษาใหม่ เนื่องจากการแข่งขันการไต่वाที่เป็นการแข่งขันประเภททีมมี ตัวแทนจากสำนักวิชา ทำให้เพื่อนๆ นักศึกษามาชมและเป็นกองเชียร์ให้กับเพื่อนที่ไต่वाที่ และบางสำนักวิชาอาจารย์ ประจำสำนักวิชามาร่วมกิจกรรมด้วยทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเป็นกิจกรรมสำคัญของสำนักวิชาอีกกิจกรรมหนึ่ง

4. ญาติของการไต่वाที่ที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นญาติที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็น 1) การพูดดีกว่าการ เขียน 2) การใช้บริการบรรณสารฯ ฟรีดีกว่าจ่ายตังค์ 3) ท่องอินเทอร์เน็ตดีกว่าท่องห้องสมุด (ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี) 4) อ่านหนังสือหรือจะสู้อ eBook เป็นต้น ข้อมูลสำหรับการสนับสนุน หรือคัดค้านญาติดังกล่าว นักศึกษาต้องมาศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปคัดค้านหรือสนับสนุนญาติ ดังกล่าว ทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการค้นหาสารสนเทศ ได้รู้จักบริการต่างๆ ของห้องสมุด

5. ด้านผู้ฟัง ผู้เข้าฟังหรือกองเชียร์ซึ่งหมายถึงนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรีจากสำนักวิชาต่างๆ นอกจากมาให้กำลังใจเพื่อนที่ได้ว่าที่บนเวทีแล้ว ในขณะเดียวกันก็ได้รับทราบบริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวก จากการโต้ว่าที่ในญัตติต่างๆ นั่นก็คือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาโดยนักศึกษาให้นักศึกษาฟัง

6. ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา อาจารย์ประจำสำนักวิชา และบุคลากรของห้องสมุด ช่วยทำให้การดำเนินกิจกรรมของห้องสมุดบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา อาจารย์ประจำสำนักวิชา และบุคลากรของห้องสมุด และศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา อีกด้วย

รายการอ้างอิง

ประภาวดี สืบสนธิ์ และคณะ. (2547). *รายงานการวิจัยสถาบันเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาและคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีต่อการใช้ทรัพยากรและบริการสารสนเทศ*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

วิทย์ เทียงบูรณธรรม. (2535). *พจนานุกรมไทย-อังกฤษ = Thai-English dictionary*. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น